

Sofia Henderup Larsson
Verksamhetschef förskola, grundskola
grundsärskola och modersmål
Sofia.Henderuplarsson@Trelleborg.se
0410-73 39 95

Genomlysning av processen med valet mellan svenska och svenska som andraspråk

Sammanfattning

Vid sammanträde den 9 juni 2021 (BIN 2021-06-09, § 103) beslutade bildningsnämnden, utifrån ett förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna genom Lars Mikkela (M), om svenska som andraspråk

att ge bildningsförvaltningen i uppdrag att genomlysna processen med valet mellan svenska och svenska som andraspråk

att i genomlysningen visa hur fördelningen är mellan kurserna för eleverna

att redogöra för principerna och hur de tillämpas i Trelleborg

att återkomma till bildningsnämnden i oktober 2021.

Bildningsförvaltningens genomlysning av processen föreligger.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Genomlysning av processen med valet mellan svenska och svenska som andraspråk (daterad 2021-09-17)

Protokollsutdrag BIN 2021-06-09, § 103 – Förslag till bildningsnämnden från Moderaterna och Kristdemokraterna genom Lars Mikkela (M) om svenska som andraspråk

Förslag till Bildningsnämnden från Moderater och Kristdemokrater - Svenska som andraspråk (daterat 2021-05-20)

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

att godkänna förvaltningens genomlysning av processen med valet mellan svenska och svenska som andraspråk,

att skicka beslutet och genomlysningen till rektorer i grundskolan för kännedom.

Beslutet skickas till

Rektorer i grundskolan

Bildningsförvaltningen

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

Ärendet

Vid sammanträde den 9 juni 2021 (BIN 2021-06-09, § 103) beslutade bildningsnämnden, utifrån ett förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna genom Lars Mikkela (M), om svenska som andraspråk

att ge bildningsförvaltningen i uppdrag att genomlys processen med valet mellan svenska och svenska som andraspråk

att i genomlysningen visa hur fördelningen är mellan kurserna för eleverna

att redogöra för principerna och hur de tillämpas i Trelleborg

att återkomma till bildningsnämnden i oktober 2021.

Förslaget lyder enligt följande:

"Bakgrund

I en artikel i Sydsvenska Dagbladet (2021-05-16), <https://www.sydsvenskan.se/2021-05-16/min-svenska-ar-inte-den-svenska-som-det-kunde-ha-varit>, ges en beskrivning av att elever läser SVA som en genväg till bättre betyg trots att de skulle få bättre förutsättningar för framtiden om de läste svenska tillsammans med elever som har svensk bakgrund. Det är oroande om SVA används för fler elever än dem som verkligen behöver det. Pilevallskolan är en av de skolor med stor andel elever med utländsk bakgrund som nämns i artikeln. Det finns inget som antyder något problem med detta men oavsett skola måste vi veta att elever inte missgynnas.

Vi vill säkerställa att elever i Trelleborg får de bästa förutsättningarna genom att i så stor utsträckning som möjligt lära sig svenska på så hög nivå som möjligt.

Därför vill vi se över hur detta sker i Trelleborg.

Moderaterna och Kristdemokraterna föreslår

att Bildningsnämnden ger bildningsförvaltningen i uppdrag att genomlys processen med valet mellan svenska och svenska som andraspråk,

att i genomlysningen visa hur fördelningen är mellan kurserna för eleverna,

att redogöra för principerna och hur de tillämpas i Trelleborg, samt

att återkomma till Bildningsnämnden i oktober 2021.

Lars Mikkela(M), Maxine Jönsson(M), Isac Rubin(M), Mona Palotai(M), Ann Lundström(KD), Mikael Rinholdt(M)"

Bildningsförvaltningens genomlysning av processen med valet mellan svenska och svenska som andraspråk redovisas nedan.

Genomlysning

Bildningsförvaltningen har sammanställt en enkät som varje grundskola i Trelleborgs kommun har besvarat, för att få en helhetsbild över hur processen ser ut då skolorna tar beslut om ämnet svenska som andraspråk. Skolorna har svarat på hur många elever som läser svenska (Sv) eller svenska som andraspråk (SvA), hur processen går till då en elev beviljas svenska som andraspråk, hur det följs upp, hur ofta det följs upp, hur beslut tas och vem som tar beslut.

Områdesspecifika kriterier finns ej utan Skolförordningens ramverk styr vilka elever som har rätt till undervisning i SvA. Beslut om huruvida eleven ska läsa SvA baseras på den kvalitativa bedömning av elevens hela språk som skolan gör.

Samtliga skolor följer skolförordningen (SFS 2011:185, 5 kap) kring vem som ska få undervisning i Svenska som andraspråk:

14 § - Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

- 1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,*
- 2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och*
- 3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.*

Det är rektor, eller i vissa biträdande rektor efter delegation från rektor, som tar beslut om en elev ska läsa svenska som andraspråk. Beslutet bygger på en kvalitativ bedömning av elevens hela språk. Underlaget för bedömningen samlas in fortlöpande från undervisning, samtal, kartläggningar och observationer. Stöd för bedömning kan vara

- Bedömningsstöd för läs- och skrivutveckling (1-3)
- Bygga svenska (1-9) Skolverkets material
- Hitta språket

Vid kvalitativa språkliga bedömningar testas vokabulär, partikelverb, metakognition, sambandsord, meningar och faktatext. På individnivå testas språkförståelse, textförståelse, ordmobilisering, verbalt flöde och läshastighet.

Samtliga skolor följer upp beslutet om att en elev ska läsa svenska som andraspråk. Beslutet följs upp med olika regelbundet beroende på skola. Minst en gång per läsår, inför årskursbyte, följs varje elevs svenskkunskaper upp för att se om eleven ska läsa ämnet svenska eller svenska som andraspråk.

I samband med uppföljning av elevers utveckling och lärande (oktober, december, mars och juni) följs elevernas kunskapsutveckling inom ämnet upp. Beslutet om vilket ämne eleven ska läsa kan därmed ändras under läsåret. En kvalitativ och samlad bedömning av elevens språkutveckling görs av undervisande lärare i samråd med elevhälsoteamet. Om eleven bedöms ha möjlighet att uppnå kunskapskraven för svenska så fattas beslut om byte av ämne från SvA till svenska.

I nedan tabell redovisas totalt antal elever i respektive årskurs i kommunens grundskolor samt antal och andel elever i respektive årskurs som läser SvA.

Årskurs	Antal elever totalt/årskurs	Antal elever med SvA (augusti 2021)	Andel SvA-elever, %
1	529	53 (kan tillkomma fler då en skolas bedömning görs i september)	10
2	560	43	7,7
3	499	50	10
4	510	65	12,7
5	513	73	14,2
6	477	77	16
7	446	78	17,5
8	462	81	17,5
9	464	60	12,9